

Nasiona to dobro kultury – tradycyjne dziedzictwo jest zagrożone

Od tysięcy lat rolnicy jak również ogrodnicy corocznie zachowywali bardzo starannie wybraną część nasion i plonów, aby korzystać z nich podczas następnego siewu.

Dzięki tej tradycji w stałym procesie dopasowania do zmieniających się warunków i potrzeb zgromadzono ogromny skarb kulturowy, zawierający żywotne i wytrzymałe odmiany regionalne.

Ta genetyczna różnorodność jest naszym wspólnym dziedzictwem kulturowym.

Jednak w ubiegłych dekadach aż do 90 % tych sprawdzonych odmian z szerokim wyposażeniem genetycznym zniknęło z naszych ogrodów i pól. Przyczyniło się do tego mniejsze wykorzystywanie przydomowych ogrodów użytkowych, zanik tradycji wykorzystywania własnych nasion jak również korzystanie z nowych, jednolitych odmian o wysokiej wydajności. Wśród nich znajdują się np. odmiany, które są dostosowane do zbioru maszynowego lub odporne na określone pestycydy, jak również mieszańce F1, które tylko w pierwszym roku uprawy są bardzo wydajne i które nie nadają się do pozyskiwania nasion.

Powtarzające się skreślenia z oficjalnych list dopuszczonych do uprawy odmian handlowych doprowadziło do tego, że w przypadku wielu gatunków roślin uprawnych prawie niezauważalnie stare odmiany populacyjne zostały niemal całkiem usunięte w cień. Genetyczna różnorodność zapewnia ona potencjał dla dalszego rozwoju i regionalnej adaptacji odmian, także ze względu na zmiany klimatyczne. Głównym celem stowarzyszenia jest zachowanie starych odmian populacyjnych w ich różnorodności jako podstawy do dalszej hodowli i przyszłego zdrowego odżywiania. Na całym świecie, również w Niemczech, następuje monopolizacja na rynku nasion. Regionalnie działające, małe i średniej wielkości przedsiębiorstwa hodowlane na terenie dawnej RFN nie mogły przetrwać. Największa w

niemieckiej historii utrata odmian i wiedzy o nich nastąpiła poprzez likwidację przedsiębiorstw produkcji nasion w różnych miejscach dawnej NRD. Wszystkie zdobycze własnego tworzenia nowych odmian zostały nagle utracone.

Kolejny problem to stosowanie w coraz większym stopniu kosztownych metod inżynierii genetycznej. Łącznie z patentowaniem odmian w zawrotnym tempie tworzą się nieodwracalne zależności hodowców i rolników od globalnie działających koncernów i ich nasion.

Politycy i ekonomiści postulują możliwość współistnienia organizmów GMO i nie modyfikowanych genetycznie, jednak naszym zdaniem nie ma to racji bytu. Kompleksowe skutki technik inżynierii genetycznej dla ludzi i dla naszego środowiska są nieprzewidywalne i wciąż badane. Dlatego zachowanie różnorodnych nasion, dostępnych także dla przyszłych pokoleń, jest takie ważne.

Stowarzyszenie na rzecz zachowania różnorodności roślin uprawnych, oferty i organizacja

W 1986 r grupa entuzjastów założyła Stowarzyszenie na rzecz zachowania różnorodności roślin uprawnych. Działa ono społecznie na terenie całych Niemiec, służąc dobru powszechnemu. Łączy wiele osób w licznych miejscowościach, które opiekują się w swoich ogrodach odmianami zagrożonymi wyginięciem, rozmnażają nasiona, delektują się własnymi warzywami i z radością starają się zachować ich jakość lub rozwijać ją dalej. Wspólnie udaje nam się zachować różnorodność genetyczną w ogrodzie i na stole.

Przekazanie nasion i patronaty

Corocznie publikujemy katalog nasion z ofertą dla członków i zainteresowanych ogrodników. Przekazywanie własnych nasion odbywa się w drodze wymiany pomiędzy zainteresowanymi osobami lub darowizny. Przekazywane są głównie dawne odmiany handlowe, tradycyjne odmiany regionalne i miejscowe oraz rezultaty własnych krzyżówek. Stare odmiany roślin, jeszcze znajdujące się na oficjalnych listach wciąż są zagrożone skreśleniem i zniknięciem z handlu. Z tego powodu staramy się znaleźć dużo tych wartościowych, populacyjnych odmian, zachować je i rozmnażać w sposób ekologiczny.

Do tego potrzeba wielu pomocnych rąk!

Kto chce, może przejąć odpowiedzialność za zagrożone odmiany w formie patronatu. W takim przypadku wspieramy wskazówkami, dotyczącymi upraw a także uzyskiwania nasion.

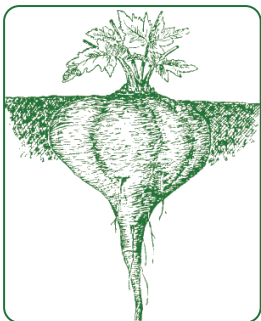
Uczyć się jedni od drugich i razem – imprezy, publikacje i warsztaty

Przez naszą gazetę "Samensurium" i nasz newsletter „Blattwerk” członkowie są w kontakcie i wymieniają fachowe informacje.

Gazeta i newsletter zawierają sprawozdania z praktyki, dokładne opisy roślin, przepisy ale również artykuły polityczne, recenzje książek i sprawozdania zarządu. Stowarzyszenie posiada bibliotekę i jest do dyspozycji jako pośrednik i doradca w fachowych kwestiach. Corocznie odbywają się warsztaty dla początkujących i zaawansowanych na temat uzyskiwania nasion, rozmnażania i ciekawych aspektów pracy hodowlanej. W naszych warsztatach mogą uczestniczyć także osoby, nie będące członkami stowarzyszenia. W wielu regionach Niemiec członkowie działają w regionalnych grupach roboczych.

„Warzywa roku”

Od 1999 r Stowarzyszenie na rzecz zachowania różnorodności wyznacza „Warzywo roku”. Dokumentuje się historię odpowiedniego gatunku i wspiera się uprawę wielu odmian tego gatunku.

Przetgdamy, rozmnażamy i obserwujemy zagrożone odmiany, staramy się przywrócić zdolne do życia populacje, zachować je i szukać dla nich opiekunów.

Oczywiście do naszych zadań należy również zbieranie starych przepisów i ich wypróbowywanie. Każdy uprawia w swoim ogrodzie to, co mu osobiście najbardziej odpowiada. I dlatego, że - jak wiadomo - smaki bywają różne, corocznie powstaje nowa jadalna bioróżnorodność i są uzyskane nowe, świeże nasiona. Na to nie potrzeba dużego pola. Ważny jest każdy najmniejszy wkład!

Wywieranie wpływu politycznego

Stowarzyszenie na rzecz zachowania różnorodności roślin uprawnych stara się ulepszyć warunki prawne do zachowania i korzystania z różnorodności gatunków i odmian.

Jesteśmy w kontakcie z stowarzyszeniami o podobnych celach w Niemczech, w Europie i na całym świecie. Utrzymujemy także kontakty z bankami genów i uniwersytetami oraz uczestniczymy w różnych imprezach. Na dodatek jesteśmy członkiem w wspólnocie interesów dla produkcji nasion bez korzystania z metod inżynierii genetycznej (www.gentechnikfreie-saat.de) oraz w organizacji parasolowej roślin uprawnych i zwierząt użytkowych (www.kulturpflanzen-nutztiervielfalt.org).

Wszystkie ilustracje z:
J.Dybowski, Trate Culture potagere,
bez podania roku, biblioteka Stowarzyszenia

Działać w naszym stowarzyszeniu

Macie Państwo ochotę być sojusznikami lub wspierać nasze stowarzyszenie?

Chcecie Państwo

- być aktywni w zachowaniu starych odmian?
- angażować się, aby problematyka nasion była bardziej dyskutowana publicznie?
- być członkiem aktywnym lub pasywnym?
- lub darowizną wspierać naszą pracę?

Cieszymy się z nawiązania kontaktu!

Verein
zur Erhaltung
der Nutzpflanzenvielfalt e. V.

Biuro:

Walburger Str. 2, 37213 Witzenhausen

E-Mail: geschaeftsstelle@nutzpflanzenvielfalt.de

Maile można pisać po polsku do koordynatorki grupy roboczej Górne Łużyce, Pani Birgit Fleischer: birgit_fleischer@web.de

Konto stowarzyszenia: VEN e.V.

Bank: GLS-Gemeinschaftsbank

IBAN DE03 4306 0967 2022 4108 00

BIC GENODEM 1 GLS

www.nutzpflanzenvielfalt.de

Różnorodność odmian

w ogrodzie i w kuchni

Nasiona
to dobro
kultury

Stowarzyszenie na rzecz zachowania różnorodności roślin uprawnych przedstawia się

VEN

Verein zur Erhaltung der Nutzpflanzenvielfalt e.V.